

730

vk.com/read730

ЖУРНАЛ ДЛЯ
РОЗУМНОЇ МОЛОДІ
24 лютого 2014

№22

СВІТ КРИЗЬ НАС

ІНОДІ НЕМАЄ АБСОЛЮТНО НІЯКОЇ РІЗНИЦІ
МІЖ ПОРЯТУНКОМ ДУШІ Й ЗАСУДЖЕННЯМ ЇЇ НА ВІЧНІ МУКИ.
СТІВЕН КІНГ «ЗЕЛЕНА МИЛЯ»

Криваві кптин

кптинном вбивають

СУТНОСТІ БАТЬКІВ, СЛІДСТВО ТРИВАЛО ПРОТЯГОМ ДВОХ ГОДИН, А СМЕРТНИЙ ВИРОК ОГЛОСИЛИ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТЬ ХВИЛИН І ВІДРАЗУ Ж ВИКОНАЛИ ЙОГО. УТІМ, ЦЕЙ ВИПАДОК НЕ Є УНІКАЛЬНИМ. У 2013 РОЦІ ПЕРЕВІРКА ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ЗАСВІДЧИЛА, ЩО СЕРЕД ДВАДЦЯТИ ДВОХ ТИСЯЧ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОСОБЛИВО ТЯЖКИМИ ЗЛОЧИНАМИ, ЩОНАЙМЕНШЕ У ДВАДЦЯТИ СЕМИ ВИПАДКАХ СЛІДЧІ ПРИПУСТИЛИСЯ ФАТАЛЬНИХ ПОМИЛОК, І СМЕРТНІ ВИРОКИ БУЛИ ВИНЕСЕНІ НЕВИННИМ ЛЮДЯМ.

До так званої нової епохи СМЕРТНОЇ КАРИ, що почалася з 1976 року (тоді СМЕРТНУ КАРУ БУЛО ВВЕДЕНО НА ФЕДЕРАЛЬНОМУ РІВНІ, А ТАКОЖ У ТИХ ШТАТАХ, ДЕ РАНІШЕ ЇЇ БУЛО СКАСОВАНО), СТРАТИ НІ В ЧОМУ НЕ ВИННИХ ЛЮДЕЙ ТРАПЛЯЛИСЯ НЕ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ ПОМИЛКИ У ПРОЦЕСІ СЛІДСТВА. ЦЕ ТРАПЛЯЛОСЯ Й ЧЕРЕЗ СУДИ ЛІНЧА, КОЛИ ЛЮДЕЙ ПОЗБАВЛЯЛИ ЖИТТЯ ЗА СКОЄНІ ЗЛОЧИНИ НА ПІДСТАВІ ВЛАСНИХ ПІДОЗР, НЕ МАЮЧИ ЖОДНИХ ДОКАЗІВ. «СУДОВИЙ» ПРОЦЕС ЗАЗВИЧАЙ ВІДБУВАВСЯ ТАКИМ ЧИНОМ: СПОЧАТКУ РОЗЛЮЧЕНИЙ НАТОВП БИВ ЖЕРТВУ, А ПОТІМ ВІДБУВАЛАСЯ ПУБЛІЧНА СТРАТА, ПІСЛЯ ЯКОЇ УЧАСНИКИ МАЛИ ШАНС ПОЗНУЩАТИСЯ НАД МЕРТВІМ ТІЛОМ. ТАКОЖ НЕРІДКО НАТОВП РОБИВ КОЛЕКТИВНЕ ФОТО НА ПАМ'ЯТЬ, А ПОТІМ СВІТЛИНИ ЗВІРСТВ ДРУКУВАЛИ НА ПОШТОВИХ ЛИСТІВКАХ! З 1882 ПО 1968 РОКИ ТАКИМ ЧИНОМ ЗАГИНУЛО 4743 ЛЮДИНИ, З НИХ МАЙЖЕ ТРИ З ПОЛОВИНОЮ

ТИСЯЧІ (БЛИЗЬКО 73%) СТАНОВЛЯТЬ ТЕМНОШКІРІ. ВЛАДА НЕ РОБИЛА РІШУЧИХ СПРОБ ПРИПИНИТИ СУДИ ЛІНЧА. ЛИШЕ У 2005 РОЦІ СЕНАТ США ПРИЙНЯВ РЕЗОЛЮЦІЮ, У ЯКІЙ ВИБАЧАВСЯ, ЩО ПРОТЯГОМ МАЙЖЕ СТОЛІТТЯ НЕ ВЖИВАВ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАБОРОНИ ЛІНЧУВАННЯ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ.

ТЕ, ЩО В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ НЕХТУЮТЬ РЕТЕЛЬНОСТЮ У РОЗСЛІДУВАННЯХ ЗЛОЧИНІВ, ЗА ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ НАЙВИЩЕ ПОКАРАННЯ, ВИДАЄТЬСЯ АЛОГІЧНИМ І ДИКИМ. ТАКІ Ж ВІДЧУТТЯ ВИКЛИКАЄ САМ ФАКТ ЗАСТОСУВАННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ НА ФОНІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТКОРЕКТНОСТІ ТА ПЕРМАНЕНТНОЇ СТУРБОВАНOSTI ЩОДО КОНФЛІКТІВ ТА СИТУАЦІЙ, ДЕ Є ЛЮДСЬКІ ЖЕРТВИ. ОДНАК, ЯК КАЗАВ ВЕРГІЛІЙ, ВЕЛИКА СИЛА ПЕРШИХ ЗВИЧОК: США ПРАКТИКУЮТЬ ТАКИЙ ВИД ПОКАРАННЯ ЩЕ З 1608 РОКУ І ДОСІ НЕ ПЕРЕЙШЛИ ДО ГУМАННІШИХ МЕТОДІВ.

Як бачимо, помилки мають властивість РОЗКРИВАТИСЯ З ЧАСОМ. ТОМУ СМЕРТНІ ВИРОКИ, ЯК ПРАВИЛО, ВИКОНУЮТЬ НЕ ВІДРАЗУ: СТРАТА МОЖЕ ВІДБУТИСЯ І ЧЕРЕЗ ДЕСЯТЬ, І ЧЕРЕЗ ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ. ЧАСОМ ЗАСУДЖЕНІ ДО СМЕРТІ ВСТИГАЮТЬ ПОСТАРІТИ У В'ЯЗНИЦІ. ОДНАК ТАКЕ ТРИВАЛЕ ОЧІКУВАННЯ ПОДЕКОЛИ Є ВИПРАВДАНИМ: З 1976 РОКУ 130 СМЕРТНИХ ВИРОКІВ СКАСУВАЛИ ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО ЗВИНУВАЧЕНИХ БУЛО ВИЗНАНО НЕВИННИМИ.

Існує й інший АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ: ГУМАННІСТЬ САМОГО ПРОЦЕСУ СТРАТИ. ЗГІДНО З ВОСЬМОЮ ПОПРАВКОЮ ДО КОНСТИТУЦІЇ США, ПОКАРАННЯ НЕ МОЖЕ БУТИ НАДМІРНО ЖОРСТОКИМ ТА НЕЗВИЧАЙНИМ. ЗВАЖАЮЧИ НА ЦЕ, СМЕРТЕЛЬНІ ВИРОКИ В АМЕРИЦІ НАЙЧАСТІШЕ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ШЛЯХОМ ВВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛЕТАЛЬНОЇ ІН'ЕКЦІЇ. ОДНАК ПРОТИВНИКИ СМЕРТНОЇ КАРИ НАМАГАЮТЬСЯ ДОВЕСТИ, ЩО ЦЕЙ СПОСІБ ЛИШЕ СТВОРЮЄ ІЛЮЗІЮ ЛЮДЯНОСТІ – НАСПРАВДІ Ж СМЕРТЬ Є БОЛІСНОЮ. ЦЕ СТАЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ РІЗНІ ТЕХНІЧНІ ПРИЧИНИ – ТО РВУТЬСЯ ТРУБКИ, ЧЕРЕЗ ЯКІ НАДХОДИТЬ ЛЕТАЛЬНИЙ ПРЕПАРАТ, ТО ПОРУШУЄТЬСЯ ДОЗУВАННЯ, ТО ПЕРСОНАЛ НЕ МОЖЕ ЗРОБИТИ ІН'ЕКЦІЮ ШВИДКО І ЯКІСНО. ЗОКРЕМА, В 2009 РОЦІ ЗАСУДЖЕНОМУ ДО СТРАТИ РОМЕЛЮ БРУМУ ВІСІМНАДЦЯТЬ РАЗІВ ПОСПІЛЬ НАМАГАЛИСЯ ЗРОБИТИ УКОЛ, ОДНАК ЩОРАЗУ ПОТРАПЛЯЛИ НЕ У ВЕНУ, А В М'ЯЗИ. РУКА ЗАСУДЖЕНОГО ПОЧАЛА РОЗПУХАТИ, АЛЕ СПРОБИ ВВЕСТИ ПРЕПАРАТ НЕ ВЩУХАЛИ. ЕКЗЕКУЦІЯ ТРИВАЛА ПРОТЯГОМ ДВОХ ГОДИН, АЛЕ В РЕЗУЛЬТАТІ СМЕРТЬ НЕ НАСТАЛА, І СТРАТУ ВІДКЛАЛИ.

ЗА ДАНИМИ ОРГАНІЗАЦІЇ DPIC (DEATH PENALTY INFORMATION CENTRE) У ПЕРІОД З 1976 ПО 2015 РОКИ БУЛО ЗДІЙСНЕНО 1397 СТРАТ, З НИХ 1222 – ШЛЯХОМ СМЕРТЕЛЬНОЇ ІН'ЕКЦІЇ. НАБАГАТО РІДШЕ У США ВИКОРИСТОВУЮТЬ ЕЛЕКТРИЧНИЙ СТИЛЕЦЬ (158 ВИПАДКІВ ЗАСТОСУВАННЯ), ГАЗОВУ КАМЕРУ (11 ВИПАДКІВ), ПОВІШЕННЯ ТА РОЗСТРІЛ (ПО 3 ВИПАДКИ).

ОДНАК ЦІ ПОКАЗНИКИ НЕ ЗДАЮТЬСЯ ТАКИМИ ЖАХАЮЧИМИ, ЯКИМИ ВОНИ Є У КИТАЇ. ЩОРОКУ, ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ AMNESTY INTERNATIONAL, ТАМ ВІДБУВАЮТЬСЯ ТИСЯЧІ СТРАТ, А ЦЕ БІЛЬШЕ, НІЖ У ВСІХ ІНШИХ КРАЇНАХ, РАЗОМ ВЗЯТИХ! ТОЧНА СТАТИСТИКА СТОСОВНО КІЛЬКОСТІ ВИКОНАНИХ СМЕРТНИХ ВИРОКІВ НЕ ВІДОМА ЧЕРЕЗ РЕТЕЛЬНЕ ПРИХОВУВАННЯ ЦЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ВЛАДОЮ КИТАЮ.

МАЛО ХТО ЗДОГАДУЄТЬСЯ, ЩО СЕРЕД ДВАДЦЯТИ ДВОХ КРАЇН, ДЕ ДОСІ ПРАКТИКУЄТЬСЯ СМЕРТНА КАРА, ФІГУРУЄ... НАША СУСІДКА БІЛОРУСЬ. НАВІТЬ ДЕЯКІ БІЛОРУСИ НЕ ВПЕВНЕНІ, ЧИ ІСНУЄ В НИХ ТАКА МІРА ПОКАРАННЯ. ЗГІДНО З СОЦІОЛОГІЧНИМИ ОПИТУВАННЯМИ ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ, ПРОВЕДЕНИМИ НАПРИКІНЦІ 2013 РОКУ НА ЗАМОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ PENAL REFORM INTERNATIONAL, 10% ОПИТАНИХ ВИСЛОВИЛИ ПЕВНІСТЬ, ЩО ЦЯ МІРА ПОКАРАННЯ ВЖЕ ДАВНО СКАСОВАНА, 7% ЗАЯВИЛИ, ЩО ВОНА НЕ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ПРОТЯГОМ БАГАТЬОХ РОКІВ, А 5% ВВАЖАЮТЬ, ЩО В КРАЇНІ ДІЄ МОРАТОРІЙ НА СМЕРТНУ КАРУ. МІЖ ТИМ, МЕХАНІЗМ ТАКИ ПРАЦЮЄ: В БІЛОРУСІ ЩОРОКУ СТРАЧАЮТЬ ВІД ДВОХ ДО ДЕВ'ЯТИ ОСІБ, А В ПЕРІОД МІЖ 1990 І 2011 РОКАМИ, ЗА ОФІЦІЙНИМИ ДАНИМИ МІН'ЮСТУ, БУЛО ВИКОНАНО 326 СМЕРТНИХ ВИРОКІВ. БІЛОРУСЬ – ЄДИНА КРАЇНА В ЄВРОПІ, КОТРА ПРАКТИКУЄ ТАКИЙ ВИД ПОКАРАННЯ. ЯК СТВЕРДЖУЄ AMNESTY INTERNATIONAL, НЕРІДКО ВИРОКИ ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСТАВІ СУМНІВНИХ ДОКАЗІВ І СВІДЧЕНЬ, ОТРИМАНИХ ПІД ТИСКОМ. ОКРІМ ТОГО, РІЗНІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІКСУЮТЬ ГРУБЕ ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ ТА ЇХНІХ РІДНИХ: ДАТА СТРАТИ НЕ ОПРИЛЮДНЮЄТЬСЯ ЗАВЧАСНО, ТОЖ ЗАСУДЖЕНИЙ ПЕРЕБУВАЄ У СТАНІ ПОСТІЙНОГО ОЧІКУВАННЯ І ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАПРУГИ; ПІСЛЯ РОЗСТРІЛУ ТІЛО НЕ ВИДАЄТЬСЯ СІМ'Ї ДЛЯ ПОХОВАННЯ, МІСЦЕ ЗАХОРОНЕННЯ ТЕЖ ТРИМАЮТЬ У СЕКРЕТІ.

ЩОДО ЗАГАЛЬНОСВІТОВОЇ СИТУАЦІЇ, РІЧНА ДОПОВІДЬ AMNESTY INTERNATIONAL 2014, ЯКА ПІДБИЛА ПІДСУМКИ СТОСОВНО ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У 2013 РОЦІ, ЗАСВІДЧИЛА, ЩО КІЛЬКІСТЬ КРАЇН, ДЕ ПРАКТИКУЄТЬСЯ СМЕРТНА КАРА, ЗМЕНШУЄТЬСЯ, НАТОМІСТЬ КІЛЬКІСТЬ СТРАЧЕНИХ ПІДВИЩИЛАСЯ НА СТО ОСІБ, У ПОРІВНЯННІ З 2012 РОКОМ. СЕРЕД ПРИЧИН ЗАСТОСУВАННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ ВИСТУПАЛИ Й МЕНШ СЕРІОЗНІ ЗЛОЧИНИ, НІЖ УБИВСТВО, А САМЕ: КРАДІЖКИ, БОГОХУЛЬСТВО, ПЕРЕЛЮБСТВО, ЕКОНОМІЧНІ МАХІНАЦІЇ. ПУБЛІЧНІ СТРАТИ В 2013 РОЦІ ПРАКТИКУВАЛИ ІРАН, ПІВНІЧНА КОРЕЯ, САУДІВСЬКА АРАВІЯ І СОМАЛІ. ЗВІТ ЗА 2014 РІК ПОКИ ЩО НЕ ОПРИЛЮДНЕНО, АЛЕ Є ВСІ ПІДСТАВИ ОЧІКУВАТИ, ЩО ПРАВОЗАХИСНИКАМ ДОВЕДЕТЬСЯ КОНСТАТУВАТИ ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТІ СТРАТ. У БЕРЕЗНІ 2014 РОКУ ЄГИПЕТСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ ДО СМЕРТІ ОДНОЧАСНО 529 ОСІБ – УЧАСНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ «БРАТИ-МУСУЛЬМАНИ», ЩО ПІДТРИМУВАЛА УСУНЕННЯ ВІД ВЛАДИ ПРЕЗИДЕНТА МУХАММЕДА МУРСІ.

Юлія Близнюк

mein herz brennt

І акула теж може плакати,
Сльози течуть по обличчю.

Але акула живе у воді
Тому сліз ніхто не бачить.
(«Haifisch», Rammstein)

Вижчули про Rammstein, правда?

Шестеро здоровенних німців, які кричать зі сцени щось по-німецьки грубе та по-німецьки ж розпусне. Кремезні, навіть загрозливі фігури і перекошені злобою обличчя. Замашки на фашизм, відсутність нормального вокалу та декілька безглузких хітів на кшталт «Du hast». Те, що не хіти – ще гірше: теми садомазохізму, інцесту, некрофілії, божевілля, болю, сексу.

Дещо похмура картина, чи не так? Асоціюється з чорним, і в першу чергу із брудом. Можливо, ми чогось не розуміємо?

Але чи дійсно все так? І чи може чорний – який, безумовно, займає у палітрі Rammstein одне з панівних місць – бути саме брудом?

Мушу зізнатись, що у другому абзаці перелічила, по суті, найбільш поширені міфи про Rammstein. І тут акцент хочу зробити саме на слові «міфи». Усі їх може з легкістю спростувати будь-яка хоч трохи знайома з творчістю гурту людина, за одні-

єї лише умови: це має бути не той, хто просто завчив декілька найбільш гучних/відомих/неординарних пісень Rammstein, а той, кому хоча б раз вдалося прочитати їх між рядками. Причому не за допомогою гасіо прочитати, тому що тексти цих пісень апелюють виключно до відчуттів; у мозку знадобиться хіба що відділ, який відповідає за фантазію. Коротше кажучи, спростувати всі міфи зможе не той, хто побачив і почув гурт Rammstein, а той, хто зрозумів і відчув гурт Rammstein. Гурт все ж таки неймовірно похмурий, дійсно темний і справді такий, що асоціюється з чорним кольором. Але – у жодному разі не тільки з ним.

Наша перша паралель з чорним та з брудом надто цікава, щоб забути її прямо зараз. Скажу по секрету, що в кінці ми ще повернемося до неї, тому не забувайте поки що цей нюанс і це питання. А зараз я пропоную краще придивитися до того, що на перший погляд здається абсолютно зрозумілим.

NUN LIEBE
KINDER
GEBT FEIN

ACHT

А ТЕПЕР,

МИЛІ

ДІТКИ,
ХВИЛИНКУ

УВАГИ

ICH
BIN DIE
STIMME
AUS DEM
KISSEN

Я – ГОЛОС
З ПОДУШКИ

Тож хто такі Rammstein і звідки вони взагалі взялися?

Намагатимусь провести знайомство дуже коротко і, як кажуть, по суті (хоча чесно зізнаюся, що переписувала цей шматок тексту 4 рази, тому що розповісти про цікаву особистість коротко – розповісти коротко про будь-яку людину взагалі – нестерпно складно).

Я, певно, не буду завалювати вас величезною кількістю біографічних подробиць, які, на мою думку, цікаві безпосередньо фанатам гурту, а не всім та кожному. Зрештою, когось більше надихає Вагнер.

Як уже легко можна було здогадатися, Rammstein – це німецький гурт, що грає у стилі індастріал-метал. Гурт утворився у 1994 році, випустив на даний момент 6 альбомів та складається, як я вже казала, з шістьох учасників.

Розпочати знайомство буде логічно і справедливо з вокаліста та автора текстів усіх пісень – Тілля Ліндеманна. Тіль, що виріс у селі та здобув професію тесляра, ніколи навіть не думав, що колись його ім'я будуть впізнавати без перебільшення десятки тисяч людей по всьому світу. Неймовірно скромний, замкнутий та добродушний – він довго ламав свій страх

перед сценою, коли гурт тільки почав виступати. Потужна громадина зі своїм басом, що наводить жах, він насправді більше схожий на ведмедя Балю: великий, трохи незграбний та неймовірно добрий. «Моя поведінка на сцені – це гра, театр, – якимось обмовився в одному з інтерв'ю Ліндеманн. – Це триває роками, до тих пір, поки я можу так перетворюватися. Однак я ніколи б не зважився вирушити з моїми віршами у турне та читати їх перед сотнями людей. Для цього я надто сором'язливий».

Подібні слова ніколи б не зішли з вуст іншого учасника гурту, соло-гітариста Ріхарда Круспе. Для його опису найбільше підходить слово «розбишака», навіть Тіль називає його «такий собі великий шибайголова». Вибуховий, імпульсивний та надзвичайно енергійний Ріхард являє собою абсолютно інший тип характеру – який, утім, не позбавлений тої ж трагічності, що й у Ліндеманна. Чесно кажучи, трагічність є у кожному з учасників.

Ритм-гітарист Пауль Ландерс також не схожий на жодного з уже згаданих музикантів. Він – веселун, жартівник, втілення оптимізму і радощів. При цьому хотілося б згадати давніх циркових клоунів, у яких за

допомогою гриму були намальовані дуже сумні обличчя; за зовнішніми – цілком щирими – веселощами Пауль приховує щось іще. Дуже відчутний присмак суму у жартівнику Паулі підтверджую думку, що об'єднуючою рисою усіх учасників Rammstein є саме їхній внутрішній трагізм.

Але рухаймось далі, попереду ще троє. Наприклад, барабанщик, Кристоф Шнайдер, який, на перший погляд, зовсім не вписується у такий гурт, як Rammstein. Він видається надто спокійним, надто, грубо кажучи, адекватним для подібної музики, подібних текстів, подібних кліпів. Але в його присутності підтверджується сама фундаментальна ідея Rammstein, про яку я розповім дещо пізніше.

А хто найбільше (знову на перший погляд) не вписується у творчість гурту – так це клавішник Крістіан Лоренц на прізвисько Флаке. Високий, кістявий Флаке у своїх величезних окулярах більше нагадує фізика або у крайньому випад-

ку тремтливого ботаніка, але аж ніяк не частину цього голосного та грубого гурту. Тим не менш – і мене зрозуміють шанувальники Rammstein – уявити гурт без Лоренца було б неможливо.

Останній музикант і останній характер – бас-гітарист Олівер Рідель. Мовчун за натурою, він здається найбільш незрозумілим з учасників. Пауль якось сказав, що «тихіше повітря може бути тільки Олівер. Але і вибухати голосніше бомби може теж тільки він».

То що ж об'єднує цих шістьох абсолютно різних особистостей?

Змучений душевними стражданнями Тіль, зухвалий Ріхард, жартівник Пауль, спокійний Шнайдер, мислитель Флаке та мовчун Олівер. Можливо, саме завдяки тому, що кожен з перелічених чоловіків є надзвичайно глибокою та багатогранною особистістю, яка пройшла нелегкий життєвий шлях, Rammstein і вдалося стати настільки унікальним та відомим музичним гуртом.

Тепер хотілося б на-
решті сказати декілька
слів про проблемати-
ку гурту. Інакше кажучи,
про що ж співають
Rammstein.

Основна ідея – це висвіт-
лення темних сторін особи-
стості людини. Саме тому,
якщо Rammstein співають
про кохання – це нещасливе
або ненормальне кохання;
якщо про дружбу – це пісня
про втрату друга; якщо про
почуття – це найбільш пота-
ємні і тому найбільш низькі
почуття людини. Наступна
дуже важлива цеглинка – це
те, що кожною людиною ке-
рують тваринні інстинкти.
«Ми всі насилу намагаємося
сховатися за вихованістю та
зовнішніми пристайностями,
а насправді нами керують
інстинкти та відчуття: голод,
спрага, ненависть, прагнен-
ня влади і секс. Звичайно, є

також додаткова енергія в
нас – кохання. Без нього всі
людські відчуття згасли б». Тобто
людина може стриму-
вати свої тваринні інстинкти,
може їх приховувати – проте
не може вбити, і допомогти
людині піднятися з цього бру-
ду має силу тільки кохання.
За умови, що це кохання у
найчистішому його прояві –
про всі інші можна дізнатися
з пісень Rammstein.

Головна ідея людини та її
інстинктів прекрасно пока-
зана у кліпі на пісню «Mein
Teil» («Частина мене»). І якщо
я вже згадала про цю спірну
пісню, зупинюся трохи де-
тальніше.

Важливо розуміти, що весь
негатив, біль, страх у піснях
Rammstein – не плід хворої
фантазії, а всього лише відо-
браження реальності. Причо-
му не дзеркальне (яке можна
знайти, скажімо, у газетах чи

Вікіпедії), а надзвичайно твор-
че, пропущене через душу
поета. Rammstein відомі ще
й тим, що описують найгид-
кіші речі практично завжди
уникаючи грубих та лайливих
слів, а також прямих вульгар-
ностей.

І що важли-
во: найбільш
криваві та
найбільш шо-
куючі пісні
Rammstein на-
справді засно-
вані на реаль-
них фактах.

Наприклад,
уже згадана
«Mein Teil». Якимось абсолютно
реальний німецький мільйон-
ер на ім'я Армін Майвес
вирішив стати канібалом, і
тому розмістив в інтернеті
оголошення, щоб знайти собі
жертву (Господи, як, виявля-
ється, легко стати канібалом).

Невдовзі йому написав дехто
Юрген Брандес, який радісно
(я не жартую) погодився бути
з'їденим. У першу чергу Май-
вес відрізав своїй жертві ста-
тевий орган, підсмажив його
на сковорідці та з'їв. Потім

те ще багато інформації з цієї
справи.

Саме про цю історію (від
імені жертви) співається у
«Mein Teil», але не про весь
випадок, а лише про конкрет-
ний епізод «початку трапези».
Співається, варто відмітити,
навіть з деякою іронією. І зі
всіма емоціями, яким є міс-
це у подібному жаху.

Наступна шокуюча пісня
також при ближчому розгля-
ді виявляється менш шоку-
ючою, ніж історія, за якою
вона написана. Мабуть, бага-
то хто з вас чув ім'я Йозефа
Фрітцля – австрійця, який 24
роки протримав свою доньку
в звуконепроникному бун-
кері під будинком, періодич-
но спускаючись униз, щоб її
згвалтувати. Вона народила
від свого рідного батька 7
дітей (вижили не всі). Пісня
Rammstein «Wiener Blut» («Ві-
денська кров»), як мені зда-

ється, розповідає цю історію
краще, ніж будь-хто інший.
Тому що так передати атмос-
феру та емоції не під силу
більше нікому.

Наступну пісню за реальни-
ми подіями – «Tier» («Твари-
на») – Ліндемманн написав
після прочитання ще однієї
замітки в газеті. «Коли чоло-
вік гвалтує дитину, він стає
на одну сходинку зі звіром.
Інцест, насилля, сексуаль-
ні домагання – найогидніші
злочини. Мене ця тема дуже
хвилює. Я був вражений,
коли почув про зґвалтованих
дівчат у Бельгії, які були вбиті»
– каже він.

Багато інших пісень напи-
сані якщо не за історіями
реальних особистостей, то
за історіями реальних. Ча-
сто люди впізнають у піснях
Rammstein себе, і це змушує
їх добряче замислитися.

ICH HAB EUCH ETWAS MITGEBRACHT Я ДЕЩО ВАМ ПРИНІС

вбив Юргена та харчувався
його м'ясом іще декілька мі-
сяців. Як кровожерливо за-
значає Вікіпедія, «зокрема,
він готував барбекю, підсма-
жуючи ребра Брандеса». Для
допитливих: за запитом «кані-
бал з Ротенбурга» ви знайде-

HAB
ES AUS
MEINER
BRUST
GERISSENЯ ВИРВАВ
ЦЕ ЗІ
СВОЇХ
ГРУДЕЙ

І варто зазначити, що жити у постійному оточенні таких ідей, пісень, віршів – вкрай важко.

Саме тому на початку матеріалу я охарактеризувала Тілля як «змученого душевними стражданнями». Шнайдер якось сказав: Я не хотів би опинитися у шкурі Тілля: його душу роздирають сумніви та протиріччя, він рівною мірою мораліст і чудовисько. Він насолоджується, але він і страждає. Імовірно, саме тому він такий переконливий у ролі фронтмена Rammstein. Для того, щоб настільки тонко відчувати світ і всі його темні закутки, потрібно бути надчутливою людиною – якою Ліндемманн і є. Він невтомно вивертається навиворіт, пропускає через себе бруд та морок цього світу, задля того, щоб випустити назовні той самий морок, але вже у вишуканому обрамленні, у чіткій формі, з підтекстовою ідеєю. Змусити замислитися і змусити цінувати життя – ось ще дві головні ідеї гурту. «За завісою цього жорстокого світу люди перестали помічати прекрасне. Мої пісні – це ще один привід переглянути своє життя, а можливо і почати його з чистого аркуша».

Тіль любить біль та відчуває його частіше, ніж варто було б. Біль у обох його проявах: фізичний і внутрішній. Перший він шукає та стійко виносить, другий запрошується сам. «Мої тексти виникають з відчуттів та мрій, але все ж більше від болю, ніж за бажанням, – каже він. – Мені часто сняться жахи, і я просинаюся вночі весь спітнілий, тому що бачу уві сні моторошні криваві сцени. Мої тексти – своєрідний клапан для лави почуттів у моїй душі». Він часто обпікався від піротехніки та вогню, які обов'язково використовуються на концертах гурту, виступав з травмами (отриманими безпосередньо під час виступу, наприклад, йому якось випадково розбили скроню, але Тіль, хоча й залитий кров'ю, яку глядачі визнали бутафорною, доспівав концерт до кінця). Але все-таки саме завдяки душевним мукам Ліндемманна ми можемо відкривати для себе світ Rammstein. «Написання віршів можна порівняти з психоаналізом, хто стверджує щось інше, той пише про хом'яків та квіточки. Ти дістаєш шухлядки з душі, у яких все під замком, і всі їх відкриваєш».

MIT DIESEM HERZ HAB ICH DIE MACHT

З ЦИМ
СЕРЦЕМ
У МЕНЕ
Є ВЛАДА

Підозрюю, що подібне – просто трохи меншою мірою – відчуває кожен з учасників гурту. Тільки вкладається у вірші та голос, інші – у звучання своїх інструментів.

Безумовно, у гурту є і не настільки серйозні пісні. Наприклад, відома усім «Du hast», скандальна «Pussy» і безглузда «Te Quiero Puta». Величезну аудиторію, коли рахунок іде вже на тисячі, важко завоювати і втримати одними серйозними темами та проникливими текстами. Саме тому у творчості Rammstein присутні пісні «полегше» та «повеселіше». Хоча, справедливості заради варто відмітити, що і у таких піснях трапляється «друге дно». «Якщо хтось провокує, люди про нього говорять, – пояснює Ліндеманн. – Якщо гурт хоче існувати – повинен провокувати. Провокація, втім, не є нічим новим. Вона присутня у мистецтві давно, будь то живопис чи театр».

Чим більше людей дізнаються про Rammstein, тим більший шанс, що хтось з них дістанеться суті. Якщо з 10 людей, які почули «Pussy», 1 після цього щось зрозуміє та захоче розібратися, він неодмінно послухає й інші пісні, сповнені вже більш глибоким сенсом (саме так, до речі, і сталося з вашим покірним слугою, тобто з автором цього тексту). А якщо та ж «Pussy» завдяки своїй скандальності стане популярною, то збільшиться і кількість реально розуміючих людей (з 10 – 1, але зі 100 вже 10).

І тут Rammstein не припускають головної помилки, яку ми часто можемо помітити в інших виконавців: вони не перегинають. Пісень із сенсом у них все ж таки безсумнівно більше, ніж розрахованих на натовп.

Ще одна важлива деталь, що

дозволяє гурту завойовувати величезну кількість людей, – ролі. Кожен з учасників у пісні чи кліпі обов'язково перевтілюється у когось іншого. А тільки так і зовсім постійно грає, коли знаходиться на публіці – заради самозбереження. Окрім зовнішньої атрибутики чи не найважливішим є перевтілення автора, коли він пише текст пісні. Тільки проживає життя того, від імені кого співає – будь то жертва чи вбивця – дивиться на світ його очима, і саме тому пісні виходять такими чесними та переконливими. Оповідачу беззастережно віриш. Єдиною проблемою може бути повернення у власну шкуру: «Ні, процес перевтілення мені навіть подобається, але іноді починаєш плутатися: встиг уже вийти з ролі чи ще ні? Ти вже тільки чи ще маніяк-убивця?»

І якщо вже ця частина тексту присвячена владі (у даному випадку владі над публікою), я не можу не сказати, чим ще примітні Rammstein. Насправді це перший гурт, який прославився на весь світ, не маючи англійських пісень. Тільки намагався писати англійською за вимогою лейбла гурту, проте після невдалих спроб твердо заявив, що писатиме і співатиме німецькою. Це було ризиковано, і ніхто по правді кажучи не вірив у такий масштабний успіх, який прийшов незабаром.

Хоча у піснях Rammstein інколи можна почути не тільки німецьку, а й французьку, англійську, іспанську та навіть російську (включаючи проспівану повністю російською пісню Арії «Штиль»), гурт упевнено притримується своєї рідної мови, від чого лише виграє. Важко уявити цих похмурих чоловіків, що муркочуть французькою чи співають штамповою та набридлою англійською.

DIE

AUGENLIDER
ZU
ERPRESSEN

(ТУЛЯТИ
ВАМ ПОВІКИ

А найважливіше у сприйнятті пісень – не розуміти їх буквально. Не намагайтеся знайти сенс – у гуглі, в інтерв'ю учасників, де-небудь ще, окрім своєї душі. Заплющити очі і лише відчувати – тому що ці пісні звертаються до тих самих внутрішніх інстинктів, про які я вже згадувала. «Ми відчиняємо полицю у вашій душі, зазираємо всередину і що-небудь, та знаходимо...»

Якщо відійти від зайвої образності (хоча доволі важко взагалі відійти від образності, якщо ми говоримо про Rammstein), то я просто дам вам гарну пораду: не намагайтеся знайти єдиний правильний варіант розуміння пісні. Сенс такий,

який ви відчули. «Так... тексти відкриті для них [для слухачів], – говорить Шнайдер. – Ви можете інтерпретувати їх, як вам заманеться. І часом людям це не подобається, вони не хочуть двозначності, їм потрібно знати, чи мав я на увазі саме те, що вони зрозуміли. Мені здається, люди повинні самі замислюватися над нашою музикою та лірикою».

Якщо на прикладі, то візьмемо гарну пісню «Mutter» («Мати»). Існує 3 версії, про що вона. Для тих, хто не чув (насправді послухайте і не пожалкуєте): пісня співається від імені дитини, у якої ніколи не було мати; дитина народилася без неї, її ніхто не вигодував грудьми, у неї немає навіть ім'я. Дитина сповнена бажання помститися «матері, що ніколи її не народжувала»,

Хочу розповісти вам про одну з найпрекрасніших позицій гурту: «Ми співатимемо до тих пір, поки хтось з нас не помре».

Склад Rammstein залишається незмінним протягом усього свого існування. Немає цієї заміни музикантів, пошуку нових комбінацій, конвеєра людей. Більше 20 років – і тільки один склад, він початку і до кінця.

Цій темі присвячені пісні «Haifisch» («Акула») та «Los» («Вперед»). Шестеро друзів, які пройшли та пережили разом чимало випробувань, які жертвують своїми інтересами на користь інтересів гурту, які працюють крізь біль, втому та осуд, – вони насправді заслуговують на те визнання, яке отримали.

«А взагалі для того, щоб зро-

але водночас розуміє, що це нічого не змінить. Перше трактування відсилає нас до роману «Франкенштейн». Як ви знаєте, там була істота, яка також «народилася» без матері, і, безумовно, страждала, а потім переслідувала свого творця з бажанням убити його. Друга версія – пісня про «дитину з пробірки», плід експерименту, який також не має ані матері, ані батька; бажання звернути увагу на сучасне ставлення людей до деяких областей науки. «Тільк бере теми для пісень з оточуючого світу, – каже з цього приводу Флаке. – І зараз ця тема дуже актуальна, людина вважає себе вищою істотою. Вона думає, що може робити все, що хоче. Вона займається клонування, генетичними змінами, це подається у такій формі, ніби їй усе підвладно.

бити музичну кар'єру, потрібно одразу декілька речей, – вважає Пауль. – По-перше, це везіння. Без нього нічого не вийде, будь ти хоч супергеніальним музикантом. По-друге, потрібно, щоб у гурті зібралися сумісні люди, які один одного розуміють та можуть разом працювати. По-третє, потрібен вокаліст з характером, голос при цьому не важливий. Потім, зовнішність потрібна якщо не приємна, то хоча б та, яка запам'ятовується. І останнє – потрібно «пахати» не покладаючи рук. Молодим музикантам здається, що для успіху достатньо просто геніальної музики, але це нісенітниця. Відомий гурт – це завжди маленька фірма, а іноді навіть велика. А найскладніше – після розмови з консультантом з оподаткування знайти у собі сили зайти у студію та взяти до рук гітару».

Це вже справжня манія величчя. Третя версія наштовхує на думку про аборт: дитина, у якої ніколи не буде ім'я, майбутнього, матері, страждає від усвідомлення цього, ненавидить свою мати, але зрештою все-таки пробає її.

Три безумовно гарні версії, але при цьому жодна з них не є єдиною правильною. Правильної насправді просто не існує.

Це як збирати мозаїку. Купа різнокольорових камінчиків, половина з яких є у Rammstein, а половина у кожного з нас. І коли людина слухає пісню – камінчики збираються у певні малюнки. Але малюнки у кожного виходять різні, тому що і набір камінчиків у всіх індивідуальний – згідно з прожитим життям, позицією, положенням тощо.

ICH

SINGE BIS
DER TAG
ERWACHT

Я СПІВАТИМУ
ДО НАСТАННЯ
СВІТАНКУ

EIN
HELLER
SCHEIN

AM
FIRMAMENT

ЯСКРАВИМ
СВІТЛОМ

НА
НЕБОСХИЛІ

На першому концерті Rammstein було всього 7 чоловік.

Через декілька років кількість глядачів стали вираховувати тисячами. Наприклад, у Мінську, незважаючи на те, що гурт там відомий набагато менше, ніж у Європі чи Америці, Rammstein зібрали 11 000 глядачів; у Києві – 10 000.

І ще хотілося б сказати декілька слів про незмінного супутника всіх концертів Rammstein, – про вогонь.

Вогонь присутній обов'язково: палаючий плащ, палаючі крила, вогнемети, фонтани іскор, киплячий котел, вогняні мікрофонні стійки. Тільки якось зізнався, що ідея додати у концертні виступи вогню з'явилася у нього, коли він зрозумів, що не знає, чим заповнити паузи у піснях. Просто стояти і чекати наступного куплету здавалося йому безглуздом, а вигадати щось путнє не виходило; тоді на допомогу прийшов вогонь.

Він далеко не одразу став безпечним та професійно-піротехнічним, спочатку це був звичайний підпалений бензин, який розлили на підлозі якогось клубу, потім не до кінця випробуваний реквізит, що залишав опіки на тілі. Навіть зараз трапляється так, що учасники обпікаються гарячим газом, але все ж вогонь став візитною карткою та певним уособленням Rammstein. Це ще одна асоціація з гуртом: Rammstein це не тільки чорний колір, але й вогонь.

MEIN HERZ BRENNT

ПАЛАЄ
МОЄ СЕРЦЕ

Ну ось ми і повернулися до теми чорного.

І тепер, я сподіваюся, у вас вже не виникає прямої асоціації з брудом. Хіба що у такому вигляді: уявіть собі стару музичну шкатулку, яка пролежала бозна скільки часу закинутою десь на звалищі сміття, або у бруді, або в землі. Ви знаходите її, змахуєте пил – хоча відтерти весь, звичайно, не вдасться – роздивляєтеся різьблену кришку та стінки. Ви (не без зусиль) відкриваєте цю шкатулку, заводите її – і чуєте справді дивовижну, чаруючу музику. При цьому ви, звичайно ж, забуваєте про те, що шкатулка брудна, про те, що від неї, можливо, неприємно пахне, що зовні вона, можливо, грубувато зроблена і взагалі має досить непривабливий вигляд. Тепер вам це нецікаво, адже ви дісталися суті, знайшли серце цієї шкатулки.

І зовсім уже неважливо, скільки пилу на кришці, скільки бруду на стінках, як довго довелося поводитися с ключем. Адже все це насправді неважливо. Важливо тільки відчувати серце.

Наостанок – окрім уже згаданих у тексті пісень автор рекомендує прослухати наступні:

OHNE DICH (Без тебе) – пісня про втрату, яка покаже вам Rammstein абсолютно з іншого, ліричного, боку.

FRÜHLING IN PARIS (Весна у Парижі) – пісня про кохання, яка також покаже неочікуваний бік Rammstein.

MORGENSTERN (Ранкова зірка) – пісня, яка доводить, що зовнішність не має жодного значення у порівнянні з внутрішніми якостями; іронічне висміювання людської любові до прекрасного та ідеалів.

MEIN HERZ BRENNT (Моє серце палає) – пісня, яка співається від імені головного нічного кошмару, страху темряви та ночі, який одночасно уособлює зло та страждає від цього (перший куплет цієї пісні покладено в «скелет» даного матеріалу).

SONNE (Сонце) – пісня була написана спеціально для Віталія Кличка, планувалося, що він буде виходити під неї на ринг (згодом Кличко від-

мовився від пісні, визнавши її занадто голосною); присвячена боксерському поєдинку.

AMERIKA (Америка) – висміює масову американізацію світової культури (один з варіантів перекладу перших рядків приспіву – «Весь наш світ уже Америка»).

SPRING (Стрибай) – пісня про людину, яка йшла мостом і замислилася про самогубство; невдовзі люди обступили її з усіх боків з криками «стрибай!»; і навіть коли людина почала пояснювати, що не збиралася кидатися з мосту, інші не дали їй зійти, вимагаючи видовища.

REISE, REISE (В путь-дорогу, або Пливи, пливи) – показує взаємозв'язок між війною та звичайною риболовлею, різницю між людьми: хтось добуває ремеслом, а хтось зброєю.

ROSENROT (Червона троянда, або як аналог російський Аленький цветочек) – показує безумство кохання, у якому ціна жіночого капризу іноді дорівнює життю чоловіка.

ІРИНА ЗВЕЗДОВСЬКА

Синдрот саванта: геніальність як хвороба

Уявіть собі, що ви знаєте понад десять мов, віртуозно граєте на семи музичних інструментах, можете одночасно малювати двома руками два різні портрети або ж за дві години прочитати книгу на 400 сторінок, а через два роки дослівно її відтворити.

А тепер уявіть, що при цьому всьому ви не можете самостійно впоратись з гудзиками на вашій сорочці, сходити за покупками, зготувати собі сніданок, відкрити ключем двері чи скористатися годинником. І не можете, не тому, що слабкі фізично, а тому, що не розумієте, як це все взагалі можливо зробити. У своїй уяві ви стали савантом – людиною з надзвичайними здібностями і незвичайною хворобою.

Синдром саванта вчені досліджують уже півтора століття, якщо цікаво – з 1866 року. Саме тоді такі люди були вперше описані Едуардом Сегеном. І ми б не приділяли цьому невідомому французу так багато уваги, проте це саме він вперше вжив термін «idiot savant» - вчений ідіот. Пізніші дослідження відкинули не зовсім коректну і наскільки ж виправдану приставку «idiot».

Саванти – це люди, які мають відхилення у розвитку. Частіше за все – це аутизм чи синдром Асперге-ра, епілептичні травми чи розлади роботи мозку після фізичних ушкоджень голови. Проте, всупереч хворобі або завдяки їй (вчені ще точно не вирішили) такі особи мають так звані «острови геніальності» – надзвичайні вміння у одній або кількох сферах мистецтва або

науки. Найчастіше це талант у музиці та живописі, феноменальна пам'ять, вміння робити величезні математичні обчислення за частку секунди. У минулому столітті дослідники нарахували лише 100 савантів, сьогодні їх кількість вдвічі менша. У багатьох з них здібності схожі, у деякого ж – унікальні. Про найбільш незвичайних «хворих геніїв» ми вам і розповімо.

ДЕНІЕЛ ТАММЕТ (НА МАЛ. ПОЗАДУ) – савант, який може за мить поділити 12 на 163, назвавши при цьому сто знаків після коми. Також він без проблем відтворює 22 514 знаків числа Пі. Сам Таммет розповідає, що коли йому потрібно виконати дію над двома числами, у його уяві зливаються два кольори, і потім він бачить інший, третій, який і є відповіддю. Словом – за кожним кольором ховається певне число так, що Таммет не виконує математичну дію, він відразу бачить результат, який виливається в його уяві кольоровою плямою.

Крім того, Ден вільно спілкується одинадцятьма мовами. Дізнавшись про генія, телевізійники Ісландії вирішили кинути йому виклик – запропонували за тиждень з'явитися в ефірі національного телеканалу і заговорити ісландською. Так і сталося – за тиждень Таммет розповів своїм новим знайомим, за що він полюбив ісландську мову і що йому в ній особливо подобається. Звісно ж – про все це він розповідав на тій таки ісландській. Напевно, знудившись від вивчення уже існуючих мов, хлопець вигадав власну – мову м'янті, граматику якої схожа на естонську та фінську.

АЛОНЗО КЛЕМОНС в дитинстві отримав травму голови, після якої затримався у розвитку. Він досі не може самостійно їсти та зав'язувати шнурки. Зате – він неймовірний скульптор. Лише раз мигцем побачивши тварину на Discovery, він запам'ятовує всі пропорції та найдрібніші деталі її тіла, а на те, щоб виліпити з глини її точну зменшену копію піде не більше 15 хвилин. Після дитячої травми бажання щось майструвати руками, відтворювати образи, які засідали в його голові було настільки сильним, що, якщо хлопець не знаходив під руками глини, то брався виліплювати фігури з всього що траплялося на очі. Зараз митець живе у містечку Боулдер (штат Колорадо, США) де є багато ферм та ранчо, на які він час від часу приїздить для пошуку прототипів нових скульптур.

(СТІВЕН УІЛТШЕР (НА МАЛ. ПОЗАДУ) – аутист і художник. І доволі незвичайний художник. В дитинстві хлопець не вмів говорити, а тому спілкувався з іншими дітьми за допомогою малюнків. Вчителі у спеціалізованій школі знайшли спосіб змусити не дуже говірку дитину заговорити. Вони ховали всі приладдя для малювання, а коли бідолашний Стів не знаходив нічого, за допомогою чого міг би намалювати бодай щось – йому вже хочеш не хочеш, а потрібно було говорити про власну потребу. Так у дев'ять років, завдяки старанню вчителів, які не стомлювались ховати від Стіва все, що малювало і все, на чому малювали, геній сказав своє перше слово – «папір». Геніальність Стіва полягає в тому, що йому достатньо на чотири хвилини зависнути у гелікоптері над Лондоном, щоб потім з пам'яті намалювати картографічно точний план міста з детально промальованими будинками, будівлями, дорогами, мостами, автомобілями і загалом усією інфраструктурою. Одного погляду на найдивніший, якщо завгодно «найбароковіший», собор для Уїлтшера буде достатньо, щоб

промальовувати його до найменшої деталі.

Такий талант аутиста не залишився не поміченим: вже в 10 років він продав першу свою картину. З дитинства вміння малювати у британця не стало досконалішим, він не змінив свій стиль, не урізноманітнив його, тож у сорок років Уїлтшер малює точно так само як і в п'ять, тобто - чудово. Характерним для геніїв-савантів є те, що абсолютна більшість з них не здатні до творчого мислення. Все намальоване Стівом він колись побачив: з гелікоптера, з автобуса, по телебаченню. Кожен його малюнок це не витвір фантазії – це ідеально точна копія. Зараз художник облетів майже всі найбільші міста світу, успішно продає свої картини, а 76-метрова панорама Нью-Йорка його авторства зустрічає пасажирів аеропорту Кеннеді у США.

Жиль ТРЕХИН також художник-аутист, але в ньому є одна нехарактерна для савантів риса: занадто жвава уява. З 12 років Жиль займався тим, що будував своє власне місто Урвіль (**ОДИН З ЕСКІЗІВ ЖИЛЯ ПОЗАДУ**). Спочатку – з конструктора Lego, а потім (коли конструктор скінчився) в малюнках, адже вони і місце в квартирі не займають, та і носити своє місто з собою так, напевно, було зручніше. З кожним роком місто в уяві Треана ставало все більш детальним, з'явилася історія його відкриття та понад 250 малюнків з вулицями та архітектурою міста. Крім того, вся історія Урвіля є в книзі, яку написав сам Жиль.

Попри аутизм митець знайшов своє кохання – в нього є дружина на ім'я Катрін, також художник-аутист. Одного разу вона написала йому на пошту, що хоче жити в Урвілі, і не просто в якомусь там рядовому будиночку, а в палаці Тегартен, який було побудовано в 1882 році. Жиль оцінив такий вибір, і невдовзі вони побралися.

У реальності подружжя живе не в урвільському палаці, а у звичайній квартирі. Батьки Жилия допомагають їм спілкуватися з іншими людьми, адже закоханим важко зрозуміти про що говорить ця метушлива решта, а будь-де почута іронія чи сарказм викликає у них панічний страх.

Варто загадати і про першого «публічного» саванта. **СЛІПНИЙ ТОМ** (Уіггінс) – чорношкірий раб з затримкою розвитку. Том з народження був незрячим, а його словниковий запас протягом всього життя обмежувався сотнею слів. Але це не завадило йому в шестирічному віці створювати власні музичні твори, а вже в одинадцять років заробити чималий статок і виступати у Білому домі. Крім того, Уіггінс міг «творити» сидючи до рояля спиною, або ж – грати дві різні мелодії на двох роялях, наспівуючи при цьому третю. Він був загальновідомим, але це було у вісімдесятих роках дев'ятнадцятого століття. Тоді люди були більш схильні говорити, що це провидіння Господнє або ж, що він – восьме чудо світу, про савантів на той час мало-хто чув, і розуміти їх мало хто збирався.

Таким чином люди з «островом геніальності» були невідомі світу і малоцікаві широкому загалу ще сто років: до вісімдесятих років двадцятого століття. Зацікавленість цим питанням прийшла в широкі маси неочікувано. А ще більш неочікуваним є те, що крокувала вона пліч о пліч з музою Тома Круза.

У 1988 році на великі екрани вийшов фільм «Людина дощу». Головні ролі братів Беббіт (талановитого аутиста та його брата) зіграли Дастін

Хофман та вже вищезгаданий агент нездійснених місій. Цікаво, що прототипом героя Хофмана був савант **КІМ ПІК**, якого знайомі за унікальні вміння (феноменальну пам'ять, вміння читати розворот книги за 8 секунд, музичний талант піаніста та багато інших) прозвали Кімп'ютер. Після знайомства сценариста з Кімом з'явилася ідея фільму, а після фільму у Кіма з'явилася купа шанувальників. Містера Піка разом з іншими савантами почали запрошувати до різних телевізійних передач та шоу, їхню творчість стали розкуповувати швидше, а вчені з усім своїм ентузіазмом почали копатися у причинах цього явища, вивчати історії хвороб та мізки «відсталих геніїв».

Хоч успіху дослідження ще й досі не принесли, найсміливіші вчені сподіваються, що вивчення особливостей «людей дощу» допоможе звичайним людям краще розвинути власні вміння та таланти, а геніальність тоді стане справою не повної середньої освіти. Якщо вченим це вдасться, то цей світ стане біднішим на одну загадку. Та й чи потрібна звичайним людям така «талановитість»?

СЕРГІЙ АРТИМОВИЧ

тут пюди, що нікопи не ппачуть

Ніхто не любить ходити в лікарню. І не тільки тому, що хворіти не надто приємно. Постійні черги, сварливі бабці, «п'янки» аромати та годинні очікування банальної довідки – ну кому таке до душі?

Центральна районна поліклініка голосіївського району в цьому плані не відрізняється від сотень інших медичних закладів країни. Як завжди метушня у холі – вже з восьмої ранку чекають відвідувачі, щоб взяти участь у баталіях, не менш масштабних, ніж у фільмі «300 спартанців». Вказівники «Stairs Up» та «Elevator», які висять поруч із рідними нам «Сходи вгору» та «Ліфт» відповідно, могли б вказувати на «європеїзацію» поліклініки, якби не були надруковані на пошарпаних листках А4. А сама поліклініка могла б претендувати на «європеїзацію», якби та втілювалася бодай у чомусь, окрім англomовних вказівників.

«1-3-5-6-7-9-11», – ні, це не дитяча лічилочка. Це перелік поверхів, на яких зупиняється ліфт. Два з трьох ліфтів мають окремі «лічилочки». Третій же стабільно не працює (Привіт, Європо!). Тому черги в лікарні починаються ще до лікарських кабінетів.

Врешті решт, усі перешкоди подолано, і час займати чергу. Перед очима, знову ж таки, стандартний для подібних закладів пейзаж: люди,

кожен у своїх справах. Хлопець років двадцяти, що розмовляє по телефону, двійко дівчат, які говорять про своє, і бабуся в окулярах, яка, читаючи «Вести», веде пальцем по рядках, ніби боїться пропустити надважливу інформацію.

Бабусі – це взагалі окрема категорія відвідувачів лікарень. Вони можуть все: сваритися в чергах і бути найпривітнішими в них, буркотіти і забавляти своїми розповідями в коридорах лікарень. І є щось у тих розповідях. Щось ніби від сповіді.

– У мене дочка Шевченка (КНУ імені Тараса Шевченка – прим.) з червоним дипломом закінчила. На юриста вивчилася. І все сама. І друга дочка так само, – чую чергову «лікарняну сповідь» бабусі випадковій співбесідниці. – Мені вже вісімдесят год. Я двох дітей виростила. На ноги їх поставила. Усю війну пройшла, – бабуся робить перерву, щоб підняти ватку, якою вона затискає слід від голки – перевірити, чи йде ще кров після маніпулятивних процедур. А її співбесідниця тим часом співчутливо хитає головою і паралельно складає сумку.

– Я знаю, що таке життя, – веде далі бабуся.

– Та всі ми знаємо.

– Та багато чого ви всі не знаєте! – із ноткою якогось розпачу заперчила літня жінка. Їй, старенькій, зіщуленій, у бордовому светрі й зно-

шеній спідниці, важко не повірити. Власне, кому, як не їй, знати життя? А бабуся тим часом знову робить перерву, аби перевірити, чи йде кров, і продовжує.

– Грошей не було і не буде. Нікогда! Нікогда не буде! Треба жити, як вмієш. Я ні в кого нічого не прошу – все, що треба, Боженька дає. Ніколи я не плакала.

Слухаю і дивуюсь: ну звідки у літніх людей береться та сила, той оптимізм? Коли ми їх, ще й не поживши, втрачаємо...

– А ти садись, чого стояти будеш? – перериває мої думки бабуся, привітно усміхаючись. – Розгадуй свої кросворди (це вона про нотатки, які я попутно пишу).

– Та я не... – намагаюсь пояснити, – я пишу...

– Пиши. Роби те, що треба! – вона усміхнулась, попрощалась зі мною та пішла.

Бабуся і не зрозуміла, що саме мені сказала. Робити те, що треба... А треба зробити так, щоб ця бабуся мала гроші на ліки. І щоб у поліклініці її обслуговували якісно, а не кричали, якщо вона чогось не дочула.

А тим часом людей у коридорі більшає. Вони об'єднуються у купки, говорять про болячки, про лікарів, про життя. «От погоды давление меняются. Вот я и выпила таблетку», – три бабусі в очікуванні своєї черги зібрались у «консилиум», який щокілька хвилин переривається викликом лікаря. «Ну, иди», – проводжають вони одну до кабінету. І кажуть оце «Ну, иди» так, ніби той кабінет – то якийсь хід на волю, а лікар – поводитир, що може виводити лише по одному. Виводити із полону хвороб і якихось поневірянь, що важко зависли в повітрі. І бабуся просто йде, залишаючи своїх колег по консилиуму чекати. А чекати як завше – довго.

У лікарнях можна зустріти людей

різного віку, професії, статку – як би там не було, а всі ми маємо гарантоване природою право на хворобу. Сходами спускається ветеран із медалями на піджаку, а поруч сидить хлопець з айфоном. І якось мимохідь усвідомлюєш, що перед де-якими речами всі ми рівні. Хіба? Але життя не обмежується «районкою». Дехто й заходить сюди не стане. А навіщо, коли є гроші, і є оснащені й затишні приватні лікарні? От тобі й рівність...

Хвилини у черзі потроху перетікають у години. Хтось ліниво переглядає свою товсту медичну картку. Статичність коридору порушує старенька жіночка, худенька й невисока, яка шукає 316-й кабінет.

– Ні, вам не туди. Вам за тою дівчиною треба займати, – пояснює один з пацієнтів.

– Та мені тут підписати...

– А-а-а, це до завідувачої. Її нема. Ні, вона у першу зміну, але її нема. Почекайте.

Бабуся явно розгубилась, по очах її видно, що вона нічого не може зрозуміти. Але слухняно сідає чекати завідувачу, якої чомусь нема. Хоча пройшло вже дві години від початку робочого дня.

Та ось підійшла ваша черга, і ви залишаєте цей коридор, цих бабусь, усіх хворих. А по-тім виходите з лікарні на свіже повітря. Таке приємне і цінне після кількогодінного лікарняного вакууму. І не виключено, що полегшено зітхаєте. Мабуть, виходите із думкою, що хотілося б ще довго туди не повертатись. Можливо, не стільки через небажання хворіти, скільки через небажання бачити старість, бідність, сум і нудьгу. Вони чомусь аж надто концентровані у медичних закладах. Ну, не в усіх, звісно. «Рівність», ви ж пам'ятаєте?

МАРИНА МІКЕЛАДЗЕ

Життя кіп затперзлого некта

«Не плач, бо я зараз начну плакати!» – речення, яке найчастіше повторюють в Олександрівській лікарні міста Києва. Це отоларингологічне відділення, болю тут менше, ніж у всіх інших корпусах. Однак сльози все одно проливаються щодня. Хтось втомився дивитись у стелю, у когось болять сідниці, до когось не прийшли відвідувачі. Це місце, де час і простір завмирають, шурхотять газети і дзвонять телефони. Де кожен вмудряється за кілька днів переосмислити своє життя.

1. Перші труднощі

«Лікарня – то не санаторій, процедура не ізлучших», – каже щойно прибула бабуся Галя.

Новеньку одразу вводять у курс справи: «Холодно, годують погано, отам-он у нас чайник, на підвіконні – імпроризований холодильник». Усі потрапляють сюди раптово. «Я думала, що воно прекратиться, а воно кап-кап кров'ю з носа...» – так починає свою історію Ліда, жінка років шістдесяти з великим марлевым тампоном на носі.

«А я прийшла на роботу і втратила свідомість», – тихо говорить Ілона, молода дівчина, щойно після операції на горлі. Лікарняна палата – це середовище, де людей відрізняє хіба що історія хвороби, але є і децо, що об'єднує – бажання якнайшвидше поїхати додому. У палаті холодно, вікна заклеєні скотчем, батареї потужно гріють хіба що стіну збоку, гаряча вода з сьомої до дев'ятої вечора. Але чомусь усім байдуже, бо головне у лікарні – це очікування людей, які приходять з кілограмами мандаринок та апельсиновим соком. Весь день, від шостої ранку, коли роблять перші уколи, до десятої вечора, коли більшість засинають, кожен думає лише про одне: «Чи хвилює когось, що я тут?»

2. Адаптація

Розмовляти треба, щоб не здурити. «А який канал найправдіший? Бо я оце лягаю і ввечері хочу знати, що трапилось. А не знаю, кому мона довірять...» – допитлива Галя запитує сусідку-журналістку. «2014 – то рік огненного дракона: довкола одні нещастя. Найбільша кількість розлучень, Майдан, війна...»

Страшно мені», – шепоче Аліна, банкір за професією та завзята фанатка Кірко-рова. «Поглянь на мого онучка, такий бовдур. Нічого не вчить, зате на гітарі гарно грає. Оце він у першому класі, а це вже у п'ятому. Тут костюмчик новенький...», – каже Марина, вчителька молодших класів з гайморитом. За час перебування в одній палаті можна дізнатись багато про тих, хто роздивляється ту ж стелю, що і ти. Галя чекає дзвінків від онуків, Аліна зачитується книгою «50 відтінків сірого», а Марина постійно каже, що кине свого чоловіка, бо той ніяк не прийде відвідати. Чотири людини постійно перемовляються, доки «слабка ланка» не захропить.

3. День за днем

Щодня повз вікна тривожно блимають «швидкі». Синьо-червоні мигалки примушують покида-

ти, думати про те, що хворих знову більше. Когось виписують, і він з високо піднятою головою і тремтячими ногами виходить на вулицю, а хтось ледь живий застеляє собі нове ліжко. «Твердо, але хоть не гамак». Пекучі уколи змінюються несмачними таблетками, вівсянка на молоці змінює вівсянку на воді. Але усе набуває зовсім іншого значення, коли до тебе приходить **ХТОСЬ**. Сьогодні до Марини завітали двоє маленьких учнів з батьками. Вони скупили за своєю улюбленою вчителькою і принесли свої малюнки. «Виздоровлюйте-швидшебудьласка» примушує плакати і ще довго розповідати, як вона насправді любить свою роботу. А вчора до Галі приходили онуки. Вони довго човгали до ліжка, втопивши ноги у синіх бахілах, а потім наскочили на бабуся, поки та ще спала. Переляк зминився щастям, і майже одразу поступився місцем бажанню нагодувати. «Отам-он на підоконні стоять мандаринки». А до Аліни приходить у гості лише доставка «Пузата Хата». Тоді вона по-діловому розкладає суп і салат, виделку, ложку, чашку... І самотньо приступає до їжі.

4. Звуження світу

«А що там, на четвертому поверсі?», – якось поставила запитання одна з сусідок. А й справді, на першому – вихід, на другому – палати, на третьому – маніпуляційні кабінети. Світ кожного обмежується тепер двома поверхами. А якщо точніше – то палатою, коридором, і одним кабінетом. Приємним різноманіттям стають медсестри та лікарі, що чергуються по змінах. «Як не колеш, все одно кусається», – говорить старенька медсестра з тремтячими руками, коли хтось мружиться від болю. А молода руда асистентка завжди розмовлятиме з тобою про навчання. У минулому військовий лікар, вбраний у старі солдатські штани замість лікарняного халату, казатиме: «Засинай на животику, так менш боляче». Впевнена в собі жінка-лікар рішуче робитиме кардіограму і промиватиме носа, але ніяковітиме, коли лише гляне на якогось чоловіка. Ще одна

медсестра завжди називатиме пацієнтів по імені, так вона підкреслює свою небайдужість. «Марина Опанасівна, харош кашлять».

5. Судний день

«Я боюсь, що рентген покаже погіршення». «Я боюсь, що скоро повернусь сюди, коли знову болітиме вухо». «Я боюсь перестати чути». «Мені зробили операцію на носі, а якщо шрами залишаться? Обличчя все ж... Я боюсь». У кожного всередині живе свій страх. Дівчинка-новачок біля маніпуляційного кабінету переминає у руках пакетик зі шприцом. Бабуся, що тут вже далеко не вперше, цілує в обидві щоки старого лікаря. «Анночко, не віддавай ти мені ті пляшки з фізрозчином. Постав вдома, воно ж їсти не просить. У січні-лютому все одно побачимось ще не раз». Закохані сидять на холодній лавці побіля кабінету і дивляться фільм на планшеті. Кожен шукає свій затишний куточок, своє місце у цьому мурашнику із завмерлим життям. І усі ми чекаємо того дня, коли нас грітимуть рідні люди, а не лише чай.

6. Нагобрані, хворобиві!

Щовечора, тримаючись за сідниці, усі влягаються у ліжка. Відвідувачі покидають своїх рідних, у палатах зникає запах мандаринок. «Хтось буде чай? Каву? «Молокакао?» З теплими чашками у руках кожен закінчує свій важкий одноманітний день. Завтра рано прокидатись. Але не хочеться розуміти, що аж цілу ніч тобі доведеться провести тут, наодинці зі своїм страхом ніколи не покинути синіх стін. На стелях блимають червоні вогники. І жа на підвіконні замерзає, а жінки гріються під тонкими ковдрами власним теплом. Хтось починає розмову: «Маю до вас одне питання. Як ви б хотіли померти?» Стає тихо. Лише одна бабуся Галя наважується на відповідь, довго кашляє, а потім каже: «Головне, аби в ліжку. Якщо десь серце здавить, як буду продавати на ринку, я упаду, а ніхто навіть не гляне. Отак і померти поміж мороженої риби?» Спокійно переводить подих і повертається на інший бік. А інші ще довго не можуть заснути, вовтузяться і намагаються придумати собі гідну смерть. Аж поки не засинають неспокійним сном, де лікар робить кардіограму риби.

P.S. «Лікарня не має бути приємним місцем. Вона влаштована так, щоб у людей був мотив сюди більше не повертатись і бути здоровим».

Теся Козуб

ВЛАСНЕ, МИ НЕ ОБІЦЯЄМО, ЩО ПОВЕРНЕМОСЬ. У НАС БУВ РІВНО
РІК НА ТЕ, ЩОБ НЕ СКЛЕЇТИ ЛАСТИ. КОЖЕН НОМЕР БУВ НА ВО-
ЛОСИНУ БЛИЗЬКИЙ ВІД ТОГО, ЩОБ БУТИ ОСТАННІМ. БРАК ЧАСУ,
КОШТІВ, НАТХНЕННЯ - І ЩОРАЗУ МИ ВСЕ ОДНО БУЛИ З ВАМИ. ОД-
НАК У ВСЬОГО ХОРОШОГО Є СВІЙ КІНЕЦЬ. А МИ НАДІЄМОСЬ, ЩО
БУЛИ ЧИМОСЬ БІЛЬШЕ, НІЖ ХОРОШИМ ПРОТЯГОМ ЦЬОГО РОКУ.
НАШ «730». ЗРОБЛЕНИЙ НЕ З ІСКРОЮ, А З ВОГНЕМ.

найсуттніший день
народження

«730»

Заснований 25 лютого 2014 року
№22, 25 лютого 2015 року
Головний редактор: Леся Козуб
Літ. Редактор: Ірина Звездовська

Дизайнери: Леся Козуб,
Ніна Коробко.
Адреса видавництва: м. Київ,
вул. Мельникова, 36/1

Номер підписаний до друку 27.02.2015
Автори несуть відповідальність за
достовірність інформації.
Creative Commons(cc)